

Друкуецца па рашэнню педагагічнага савета ДУДА “Міёрскі раённы Цэнтр дзяцей і моладзі”

“Перыядычнае выданне “Мёрская даўніна” як сродак выхавання грамадзянскай пазіцыі” /з вопыту работы педагога дадатковай адукацыі Ермаленка В.А., кіраўніка археолага-краязнаўчага аб’яднання па інтарэсах “Арганаўты мінулага”/, ДУДА “Міёрскі раённы Цэнтр дзяцей і моладзі” /складальнік- Ясінская В.В./ ДУДА«МРЦДіМ» Міёры, 2012 г.

У зборнік увайшлі матэрыялы з вопыту работы Ермаленка В.А. па арганізацыі перыядычнага выдання “Мёрская даўніна” ўдзельнікамі аб’яднання па інтарэсах “Арганаўты мінулага”. Адрасуецца педагогам дадатковай адукацыі краязнаўчага профілю, настаўнікам гісторыі, намеснікам дырэктароў па выхаваўчай рабоце.

Рэцэнзент:

Мітрафанова В.А.- дырэктар ДУДА “Міёрскі раённы Цэнтр дзяцей і моладзі”

Складальнік: Ясінская Вольга Валер’еўна –
метадыст ДУДА “Міёрскі раённы Цэнтр дзяцей і моладзі”

ЗМЕСТ

1. Уводзіны	стар. 4
2. Накірункі дзейнасці археолага-краязнаўчага аб'яднання па інтарэсах “Арганаўты мінулага”	стар.5
3. “Мёрская даўніна” – выданне аб'яднання па інтарэсах “Арганаўты мінулага”	стар.8
4. Водгукі на выданне “Мёрская даўніна”	стар.11
5. Заключэнне	стар.13
6. Літаратура.....	стар.14
7. Дадатак. Газета “Мёрская даўніна”, 2011 – 2012 гг.....	стар.15

УВОДЗІНЫ

Выдавецкая дзейнасць ва ўстановах дадатковай адукацыі – сёння не навіна, вельмі папулярным стала стварэнне ўласных газет. Без сумнення, гэтыя выданні маюць вялікі сэнс. Можа не заўсёды ідэальна аформленыя і наўныя па зместу, яны апавядаюць пра жыццё ўстаноў дадатковай адукацыі, паведамляюць навіны, часам больш значныя, чым інфармацыя, змешчаная ў дзяржаўных выданнях. Выданні ўстаноў выконваюць асветніцкую, педагагічную, выхаваўчую місію, накіраваную на развіццё найлепшых якасцей у маладога пакалення.

Выхаваўчая роля любога выдання вялікая. Яна выяўляецца праз стымуляванне пазнаваўчай актыўнасці навучэнцаў, гурткоўцаў, у развіцці іх самастойнасці і адказнасці за ход і вынікі калектыўнай працы, у фарміраванні ўмення пераадолеваць цяжкасці, у прафілактыцы асабістых падлеткавых комплексаў. У працэсе калектыўнай працы фарміруюцца маральныя каштоўнасці і патрыятычныя пачуцці. Паняцце патрыятызму вельмі мнагаграннае. Патрыятызм – гэта і гонар за свой народ, і адчуванне сваёй неразрыўнасці з народамі і краінай. Гэта і любоў да бацькоў, сяброў, да родных мясцін. Патрыятычнае выхаванне маладога пакалення сродкамі перыядычнага выдання ахоплівае два напрамкі: выхаванне тых, хто над ёй працуе, і тых, хто яе чытае.

Газета “Мёрская даўніна”, аб якой пойдзе рэч, адрозніваецца ад звычайных выданняў. Гэта тэматычная газета адлюстроўвае археалага-краязнаўчую дзейнасць аб’яднання па інтарэсах “Арганаўты мінулага”, якое дзейнічае на базе ўстановы дадатковай адукацыі “Міерскі дзяржаўны Цэнтр дзяцей і моладзі”. Артыкулы газеты закранаюць пытанні па гісторыі і культуры Міёршчыны: археалогія, славуцыя землякі, помнікі даўніны, гісторыя населеных пунктаў, храналогія падзей школы, дзейнасць гуртка “Арганаўты мінулага”, культурныя падзеі рэгіёну і краіны, аглядвыданняў, якія маюць дачыненне да Міёршчыны, ці ў якіх маюцца згадкі пра рэгіён.

Выданне “Мёрская даўніна” – своеасаблівы летапіс гісторыка-культурнага жыцця краю, які занатоўвае найбольш важныя падзеі, што не адлюстроўваюцца ў хроніцы дзяржаўных ці мясцовых перыядычных выданняў, а таму зыходзяць з памяці людзей. Матэрыялы, што друкуюцца ў выданні, маюць надзвычай вялікае значэнне ў выхаванні гістарычнай памяці і гістарычнай свядомасці насельніцтва краю, і ў першую чаргу моладзі і падлеткаў.

НАКІРУНКІ ДЗЕЙНАСЦІ АРХЕОЛАГА-КРАЯЗНАЎЧАГА АБ'ЯДНАННЯ ПА ІНТАРЭСАХ “АРГАНАЎТЫ МІНУЛАГА”

Археолога-краязнаўчае аб'яднанне па інтарэсах “Арганаўты мінулага” Дзяржаўнай установы дадатковай адукацыі “Міёрскі раённы Цэнтр дзяцей і моладзі” заснавана ў 1976 годзе настаўнікам гісторыі Ермалёнкам Вітольдам Антонавічам. Вітольд Антонавіч вядомы ў рэспубліцы краязнаўца, аўтар шматлікіх артыкулаў у раённай, абласной і рэспубліканскай газетах, якія знаёмяць чытачоў з гісторыяй Міёршчыны, Браслаўшчыны, Глыбоччыны ад старажытных часоў да нашых дзён, са славымі людзьмі роднага краю. В.А.Ермаленак - настаўнік і кіраўнік гуртка вышэйшай катэгорыі. Узнагароджаны Граматай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, у 1999 годзе –Дзяржаўнай прэміяй “За духоўнае адраджэнне”, у 2009 годзе яму прысвоена званне “Чалавек года Віцебшчыны”.

Гурток “Арганаўты мінулага” дзейнічаў спачатку на базе сярэдняй школы №1 г.Міёры (займаўся вучні 7-8 класаў), а з 1981 года – на базе сярэдняй школы №3 г.Міёры. З самага пачатку дзейнасці гуртка, кіраўнік і вучні імкнуліся паказаць сваю адметнасць у назве і сімвалах. Гурток мае свой адметны герб, а таксама гімн, якія адлюстроўваюць яго сутнасць і мэты. Услед за героямі старажытнага міфа сённяшнія “арганаўты” імкнуцца, пераадоўваючы ўсе перашкоды, здабываць таямніцы гістарычнага мінулага нашай Бацькаўшчыны, шукаць залатыя крупінкі старасведчыны, каб паказаць гэтак багатае сучаснікам.

Значнае месца ў рабоце гуртка адведзена знаёмству з навуковымі археалагічнымі даследаваннямі, якія праводзяцца ў Міёрскім раёне і Падзвінні. Гурткоўцы ўдзельнічаюць у археалагічных раскопках і разведках Заходнедзвінскага археалагічнага атрада Беларускай экспедыцыі інстытута археалогіі Акадэміі навук Рэспублікі Беларусь. Падчас разведак дзеці даследуюць ужо вядомыя помнікі, правяраюць іх стан, збіраюць пад’ёмны матэрыял.

Найбольш цікавай і разам з тым працаёмкай з’яўляецца разведка ў пошуках новых археалагічных аб’ектаў. Яна адбываецца наступным чынам. Калі няма звестак аб гэтых помніках у польскай, дарэвалюцыйнай, савецкай літаратуры, то ў першую чаргу адбываецца апытанне мясцовых жыхароў. Гурткоўцы запісваюць легенды, паданні аб дадзенай мясцовасці, назвы балот, урочышч рэк, узвышшаў і г.д. Адбіраючы рацыянальнае,

прасейваючы ад насланняў легенды, знаходзяць гістарычна праўдзівыя факты.

Адным з галоўных напрамкаў работы гуртка з'яўляецца назіранне за захаваннем, станам археалагічных помнікаў у раёне. Члены гуртка правялі веласіпедны маршрут па асноўных помніках археалогіі Міёршчыны. Былі даследаваны курганы могількі ля вёсак Кублішчына, Снегі, Вята, Чэмяры, Паддубнікі, Чурылава, Лясная. Абследавана асноўная група гарадзішчаў ранняга жалезнага века: Мікалаева, Гвардзейская, Язна, Пруднікі, Гарані, Паддубнікі, Чурылава і інш. Выяўлены сляды невядомага назначэння, ямаў на гарадзішчы ля вёскі Язна. Пад уздзеяннем прыродных фактараў у некаторых помніках было заўважана разбурэнне валоў, схілаў, ірвоў, гарадзішчаў. Гурткоўцамі былі прыняты адпаведныя магчымыя меры – задзернаванне культурнага слоя. Адначасова збіраўся пад'ёмны матэрыял, выяўлены на паверхні. Акрамя шматлікіх кавалкаў керамікі днепрадзвінскай культуры, штрыхаванай керамікі пад час абследавання была знойдзена керамічная выява сабакі, якая датуецца I тыс.г. да н.э. Аналагаў падобных знаходак на Беларусі няма. А на мяжы Міёрскага і Полацкага раёнаў пад час разведкі выяўлена каменная сякера з выявай арнаменту. Такая знаходка таксама пакуль што адзіная вядомая на Беларусі.

Найбольшую цікавасць для гурткоўцаў уяўляюць раскопкі. Менавіта тут дзеці выкарыстоўваюць усе тыя веды, якія атрымалі на працягу года: як хутка і правільна весці раскопкі, рабіць зачысткі, захоўваць адшуканыя прадметы. Гурткоўцы лёгка чытаюць стратыграфію кургана, могуць яго фіксаваць, акрэсліваць прызначэнне знаходкі, яе прыналежнасць да археалагічнай культуры. Пасля раскопак дзеці мыюць кераміку, вычышчаюць рэчы, класіфікуюць іх. Вечарам, скончыўшы работу, юныя археолагі сустракаюцца з ветэранамі вайны і працы, дапамагаюць ім.

Асаблівае месца ў дзейнасці гуртка “Арганаўты мінулага” займаюць этнаграфічныя экспедыцыі. На працягу апошняга часу знойдзены ўнікальныя экспанаты: скульптура “Смуткуючы Хрыстос” работа мясцовага майстра 18 ст., рукапісная кніга “Погребение мирян”, рэдкія прадметы хатняга ўжытку 18 – 19 ст. Шмат новых звестак было знойдзена пад час краязнаўчых экспедыцый для ўдакладнення біяграфій нашых славурых землякоў. Так складзены радавод, знойдзены ўнікальныя здымкі Чэслава Сіповіча, заснавальніка першага ў свеце музея і бібліятэкі Ф. Скарыны ў Лондане. Упершыню даследвана дзейнасць дзеячоў

нацыянальна-вызваленчага руху Б.Туронка, К. Крука, Я.Малецкага і іншых.

Адным з галоўных вынікаў дзейнасці гурткоўцаў з'яўляецца стварэнне ў 1986 годзе гістарычнага музея на базе СШ №3 г.Міёры, які ў 1996 годзе атрымаў званне народнага. 12 аддзелаў і запасныя фонды яго налічваюць больш 17 тысяч экспанатаў, большасць якіх ўнікальныя для нашай краіны. Напрыклад, рымскі дзенарый Максіміана 280 г.н.э., пражскі грош 1386 г., манеты ВКЛ 15 – 17 ст., скарбы манет 17 -20 ст. Найбольш багатым з'яўляецца археалагічны раздзел музея, дзе прадстаўлены знойдзеныя “арганаўтамі“ шматлікія прылады працы і мастацтва старажытных людзей. Іншыя раздзелы прадстаўлены дакументамі па гісторыі Міёршчыны 18 – 20 ст., медалямі, пячаткамі, здымкамі і г.д. Унікальныя экспанаты апавядаюць аб гісторыі старажытнага Кітая і Грэцыі. Гурткоўцы дапамаглі стварэнню Міёрскага, Браслаўскага, Глыбоцкага раенных музеяў, шматлікім школьным музеям раёна і вобласці.

У музеі знаходзяцца тысячы каштоўных і ўнікальных экспанатаў. Значная праца “Арганаўтаў” адлюстравана ў цікавым выданні - 5-томнай гісторыі гуртка, дзе кожная кніга, створаная навучэнцамі, таксама каштоўны экспанат. Пачэснае месца на музейных стэндах займаюць і дзесяткі дыпламаў, грамат, атрыманых гуртоўцамі за перамогу ў шматлікіх конкурсах.

У верасні 2009 года гасцінна расчыніў дзверы Музей кнігі і друку ў сярэдняй школе №3 горада Міёры. Па 17 разделах распрацавана 18 экскурсій, кожная 45 хвілін. Агульная экскурсія для гасцей працягваецца дзве гадзіны. У Музеі кнігі і друку прадстаўлена 3000 экспанатаў, што збіралі выхавальнікі гуртка “Арганаўты мінулага” на працягу яго існавання.

Новым накірункам дзейнасці гуртка стала стварэнне перыядычнага выдання – газеты “Мёрская даўніна”. Газета пачала выходзіць з 2011 года. У яе выданні прымаюць удзел члены гуртка “Арганаўты мінулага” пад кіраўніцтвам В.А.Ермаленка.

“МЁРСКАЯ ДАЎНІНА” – ВЫДАННЕ АБ’ЯДНАННЯ ПА ІНТАРЭСАХ “АРГАНАЎТЫ МІНУЛАГА”

“Мёрская даўніна” – выданне рады музеяў дзяржаўнай установы адукацыі “Міёрская сярэдняя школа №3” гуртка “Арганаўты мінулага”. Першы нумар убачыў свет у студзені 2011 года. За два гады гурткоўцамі падрыхтаваны і распаўсюджаны 24 нумары. У першым нумары газеты абгрунтоўваецца мэтазгоднасць яе выдання. Рэдкалегія звяртае ўвагу на тое, што шмат гісторыкаў і краязнаўцаў займалася вывучэннем роднага края, аднак выданне рэгіянальных краязнаўчых выданняў (“Павет”, “Краязнаўца Паазер’я”, “Мерыца” і інш.) прыпынілася. Выданнем газеты “Мёрская даўніна” гурткоўцы імкнуцца запоўніць гэты прабел.

У газеце друкуюцца матэрыялы па гісторыі, археалогіі, краязнаўству Мёршчыны, якая цесна знітавана з гісторыяй суседніх раёнаў. На старонках выдання размешчаны матэрыялы даследаванняў аб славурых зямляках, невядомых фактах гісторыі малой Радзімы, цікавых знаходках і археалагічных адкрыццях. Газета інфармуе не толькі аб сённяшніх поспехах гурткоўцаў, але і аб мінулых дасягненнях, якія ўжо сталі гісторыяй. Так у першым нумары газеты апавядаецца пра гісторыю стварэння герба гуртка. Наступныя нумары апавядаюць пра першыя значныя археалагічныя і краязнаўчыя разведкі гурткоўцаў (“Першыя раскопкі арганаўтаў”, 1977 г., “Краязнаўчая вандроўка ў Гентава-Янова”, 1978 г. і іншыя), пра супрацоўніцтва з вядомымі археолагамі і краязнаўцамі.

Кожны нумар газеты адкрывае рубрыка “Нашы навіны”. У ёй друкуюцца звесткі пра самыя значныя падзеі ў жыцці гуртка: удзел у конкурсах, канферэнцыях, семінарах, наведванне музеяў гасцямі і даследчыкамі не толькі з Беларусі, але і з-за мяжы, новыя знаходкі і даследванні.

Цікавай з’яўляецца рубрыка “Пошуковы сезон”. У ёй апавядаецца пра даследванні гуртка за апошнія гады (“Даследванні арганаўтаў у 2010 годзе” і “Даследванні гуртка ў 2011 годзе”). Артыкулы падрабязна апісваюць краязнаўчыя паходы і археалагічныя разведкі гуртка, адкрыцці і знаходкі. Найбольш цікавым знаходкам адводзяцца асобныя артыкулы, у якіх раскрываюцца сакрэты іх вывучэння і сістэматызацыі.

У семым нумары газеты бярэ пачатак апісанне турыстычна-краязнаўчага маршруту “Дзісенскі пярсцёнак”. Дадзены маршрут быў

распрацаваны і праведзены гурткоўцамі яшчэ ў 2008 годзе. Выданне “Мёрскай даўніны” дало магчымасць апублікаваць асноўныя напрацоўкі і вынікі рэалізацыі маршруту. У газеце падрабязна апісваюцца мэты стварэння маршрута, яго абгрунтаванне, падрыхтоўчая праца, даецца агульная характарыстыка маршрута, а затым падрабязнае апісанне кожнага пункту. Пры апісанні выкарыстоўваюцца ўжо вядомыя звесткі пра населеныя пункты, знакамітых землякоў, гістарычныя падзеі. Вядомыя факты пацвярджаюцца або дапаўняюцца новымі звесткамі.

Шэраг артыкулаў апавядаюць пра даследванні гурткоўцаў і педагога па асобных пытаннях. Цікавыя звесткі можна знайсці ў даследваннях населеных пунктаў - “З гісторыі Навапагосцкіх ваколіц”, “Апісанне Чэраскага маёнтка”, “Даследванні ў Бяльмонтах”, “Як згарэў касцёл у Дзісне”. Шырокі рэзананс атрымаў артыкул “Лёс паручніка Эдварда”, які друкаваўся і ў раённай газеце. Артыкул апавядае як па старых фотаздымках, знойдзеных у час рамонт гатэля, было вызначана, каму яны належылі і якім быў лёс гэтага чалавека.

У газеце знайшла адлюстраванне праца гурткоўцаў па правядзенню даследванняў і мерыпрыемстваў, прысвечаных 200-годдзю Айчыннай вайны. Паколькі на тэрыторыі нашага раёна праходзілі напалеонаўскія войскі, былі праведены краязнаўчыя разведкі, у выніку якіх музей папоўніўся новымі экспанатамі і была праведзена выстава “Вайна 1812 года на Міёршчыне”. Падзеям вайны 1812 года былі прысвечаны артыкулы “Міёршчына ў вайне 1812 года”, “Велапаход “Пярсцёнак вайны 1812 года. Паўночны напрамак”, “Запрашаем на выставу “Вайна 1812 года на Міёршчыне”, “Вайна 1812 года”.

Першыя нумары змяшчалі рубрыку “Падарожжа па музеі кнігі і друку”, якая знаёміць нас з раздзеламі і экспанатамі музея, а таксама з гісторыяй развіцця пісьменства, кнігадруку і літаратуры не толькі ў раёне, але і ў Беларусі і за яе межамі. Першае падарожжа мае назву “Вытокі пісьма” (апавядае пра ўзнікненне пісьменства ўвогуле, а таксама на тэрыторыі Беларусі, паказвае прыклады найстаражытнейшых пісьмовых крыніц). Наступнае падарожжа – “Рукапісная кніга”, затым – “Старадрукі” (так умоўна ў музеі названы кнігі 17 – 19 ст.), потым – “Старая беларуская кніга” (выданні канца 19 ст. – 1950-х гг.).

Кнігам увогуле нададзена вялікая ўвага. Так, рубрыка “Новыя выданні” знаёміць чытачоў з апошнімі выданнямі мясцовых паэтаў і краязнаўцаў: “Новая кніга” – Браніслаў Мароз, “На ўсе вякі”, “Літары ў

расе”- Сяргей Панізінік, “Краязнаўцы Віцебшчыны” і іншыя. Рубрыка “Раім пачытаць” уяўляе сабой характарыстыку цікавых выданняў па археалогіі, гісторыі, краязнаўству (“Сакральная геаграфія Беларусі”, “Культавыя і гістарычныя валуны Беларусі” і іншыя).

Значнае месца ў газеце адведзена асобам – дзеячам культуры, гісторыі, палітыкі, лёс якіх мае дачыненне да роднага краю. Шмат артыкулаў прысвечана юбілейным датам (“Да 200-годдзя з дня нараджэння Г.Дмахоўскага”, “Да 10-годдзя смерці Юзафа Буйноўскага”, і іншыя). Шэраг артыкулаў апавядае пра мясцовых паэтаў – Браніслава Мараза і Сяргея Панізініка, іх новыя творы і выданні. Нажаль, некаторыя сябры гуртка адышлі у іншы свет. Ім прысвечана рубрыка “Меморія”.

Рубрыка “Рупліўцы” знаёміць нас з найбольш актыўнымі гурткоўцамі, а таксама з тымі, хто ўносіць свой уклад у справу папаўнення школьных музеяў новымі экспанатамі. Тут апавядаецца не толькі пра сённяшніх актывістаў, але і пра тых, хто даўно выйшаў са школьных сцен. У другім нумары змешчаны артыкул “Памяць аб ім не згасне”, да 25-годдзя гібелі Сяргея Закрэўскага, воіна-інтэрнацыяналіста, выпускніка школы, былога “арганаўта”. У артыкуле апавядаецца пра кароткае, насычанае жыццё Сяргея, акцэнтуюцца ўвага на яго чалавечыя якасці, якія павінны стаць прыкладам іншым. Шэраг артыкулаў прысвечаны “маладому пакаленню арганаўтаў”, тым, хто толькі пачаў займацца ў гуртку, але ўжо паспеў праявіць сябе.

Кола пытанняў, якія закранае газета ўвесь час пашыраецца. Зыходзячы з таго, што большасць чытачоў – гэта настаўнікі гісторыі, рэдкалегія пачала публікацыю метадычнага матэрыялу і распрацовак да ўрокаў гісторыі. У 14 – 15 нумары змешчаны метадычныя парады па гісторыі “Хрэстаматыя ў школьным і гістарычным курсе: роля і тэхналогія апрацоўкі тэксту”.

Прыняць удзел у выданні газеты, стаць аўтарам артыкула можа стаць любы жадаючы. Большасць артыкулаў належыць кіраўніку музея і гуртка “Арганаўты мінулага” – Ермалёнку Вітольду Антонавічу. Афармленнем і падрыхтоўкай нумара да друку займаюцца гурткоўцы пад кіраўніцтвам Ермаленака Антона Вітольдавіча, настаўніка гісторыі. Адным з самых актыўных гурткоўцаў, аўтарам шматлікіх артыкулаў з’яўляецца Кандратовіч Ігар, вучань 11 класа Міёрскай сярэдняй школы №3. Актыўны ўдзел у падрыхтоўцы газеты прымаюць Даргель Вераніка, Грыц Максім, Дзярко Ігар, Касевіч Уладзімір. Кожны артыкул, як правіла, грунтуецца на

працяглай і плённай працы, якая працягвалася на працягу некалькіх гадоў. Тут можна знайсці інфармацыю, якую цяжка адшукаць у бібліятэках нашай краіны і замежжа. Заснавана яна на працы ў архівах, з малавядомымі і замежнымі выданнямі, апытваннях мясцовых жыхароў.

Выданне газеты ажыццяўляецца на ўласныя сродкі і ахвяраванні. Распаўсюджваецца выданне ў друкаваным выглядзе (тыраж – спачатку 100, потым – 150 асобнікаў) і ў электронным (праз электронную пошту). Электронны варыянт газеты размешчаны таксама на сайце аддзела адукацыі Міёрскага раёна. Распаўсюджаннем выдання займаюцца гурткоўцы і іх кіраўнік, а таксама Цэнтр дзяцей і моладзі Міёрскага раёна.

ВОДГУКІ НА ВЫДАННЕ “МЁРСКАЯ ДАЎНІНА”

За два гады газета “Мёрская даўніна” знайшла сваіх чытачоў не толькі сярод настаўнікаў і вучняў школы, раёна, але і ў вобласці, краіне. “Мёрская даўніна“, задуманая як мясцовае выданне, выйшла нават за межы Беларусі і знайшла сваіх чытачоў у Польшчы, Латвіі, Германіі, Расіі і іншых краінах. Выданне з цікавасцю набывалі шматлікія наведвальнікі музея. Пра газету пісала раённая, абласная, рэспубліканская прэса, аб ёй праходзіла інфармацыя па радыё і тэлебачанні. Многія чытачы пакінулі свае водгукі пра выданне:

“Нядаўна мне пашанцавала пазнаёміцца з газетай “Мёрская даўніна” – выданнем рады музеяў УА “Міёрская ДАСШ № 3”. Была прыемна здзіўлена. Па-першае, самім фактам існавання газеты, па-другое, яе зместам.

Цікавымі падаюцца рубрыкі “Пошукавы сезон”, “Турыстска-краязнаўчыя маршруты”, “Падарожжа па музеі кнігі і друку” і інш. Яны спрыяюць папулярызацыі пошукавай дзейнасці сярод вучняў, іх далучэнню да гістарычнай спадчыны. Прыемна адзначыць, што газета выдаецца на беларускай мове, якая амаль знікла з сферы ўжывання ў адукацыйных установах.

Захапленне выклікаюць і шырокія сувязі захавальнікаў музеяў з прадстаўнікамі блізкага і далёкага замежжа, а таксама мэтанакіраванае іх падключэнне да пошукавай справы.

Газета своечасова рэагуе на падзеі, якія адбываюцца ў навуковым свеце, знаёміць з новымі гістарычнымі выданнямі і, тым самым, пышырае далягляд не толькі вучняў, але і настаўнікаў.

Пажадана, каб інфармацыя аб існаванні газеты прайшла б праз іншыя сродкі масавай інфармацыі. І, увогуле, хацелася б пабачыць усе матэрыялы газеты асобным выданнем. Яно дапамагло б многім педагогам, якія толькі пачынаюць пошукавую дзейнасць са сваімі навучэнцамі, у яе арганізацыі, і дзецям, якія з вуснаў сваіх равеснікаў атрымалі ўяўленне аб пошукавай дзейнасці. Безумоўна, у гэтай справе не апошняю ролю адыграюць грашовыя сродкі (сама газета выдаецца на ахвяраванні).

Спадзяюся, што знойдзецца чалавек, які падтрымае ідэю выдання матэрыялаў “Мёрскай даўніны” асобнай кнігай.

Ініцыятару і арганізатару выдання газеты Вітольду Антонавічу Ермалёнку хочацца пажадаць далейшай плённай працы ў справе захавання нашай гістарычнай спадчыны. Дзякуй за магчымасць пазнаёміцца з газетай!

*Л. Б. Трыгорлава, настаўніца гісторыі
УА “Полацкая дзяржаўная гімназія № 2”,
член рэдакцыйнай рады “Беларускага гістарычнага часопіса”*

“Шаноўны Вітольд Антонавіч! Дзякую за дасланыя газеты! Чытаю і перачытваю з вялікім захапленнем. На дзіва шмат унікальнай інфармацыі, якая падаецца грунтоўна і цікава.

Асабліваю ўвагу выклікаюць падарожжы па школьных музеях і весткі з экспедыцый гуртка “Арганаўты мінулага”. Такую газету неабходна мець у кожнай бібліятэцы і школе раёна.

Рэдакцыі газеты жадаю поспехаў новых адкрыццяў і шырокага кола чытачоў.

*Л. Дучыц, археолаг, кандыдат гістарычных навук,
г. Мінск”*

“Паважаны Вітольд Антонавіч! Вялікі дзякуй за “Мёрскую даўніну”. Я атрымаў усе нумары. Гэта сапраўдны залаты фонд нашага мінулага. Такія таленавітыя людзі радзіліся на мёрскай зямлі. Кожны нумар вашага выдання—гэта своеасаблівая гісторыя мінулага, з якім трэба сустракацца. Бо без ведаў аб мінулым нельга зразумець сучаснае і будучае. Слава і падзяка ўсім тым, хто збірае кроплі бурштынавага мінулага.

*У. Скукоўскі., доктар філалогіі,
г. Ольштын, Польша”*

“В прошлом 2011 году познакомился с изданием ежемесячника “Мёрская даўніна”, которое издает на добровольные пожертвования общество “Арганаўты мінулага” при Миорской СШ №3.

Навряд ли кто станет со мной спорить, что это очень нужное и полезное мероприятие в деле формирования патриотических чувств на материале нашей малой родины. Более того, последнее время очень интенсивно исчезают из местной карты и земли ряд населенных пунктов, а вместе с ним и история их. Благодаря усилиям “Арганаўтаў мінулага”, восстанавливается история этих населенных пунктов и их жителей, их культура, социальный образ жизни. Самое страшное – наше беспамятство, превращение нас в Иванов Безродных. Благодаря ежемесячнику “Мёрская даўніна”, пусть и не со столь объемных статей, мы можем познакомиться с тем, что совсем недавно было на нашей Миорской земле, и чего уже нет, что ушло навсегда.

Наша Миорщина—край, привлекательный для туристов. Но чтобы провести хороший, интересный турпоход, необходимо выбрать оптимальный маршрут. Благодаря неумолимому краеведу Витольду Антоновичу Ермалёнку и его подопечным, такие маршруты разработаны и с ними можно ознакомиться в ежемесячнике “Мёрская даўніна”.

Положительно то, что издатели не заикливались на узком круге своих авторов, а предоставляли слово желающим с ними сотрудничать.

Жаль, что объем издания не такой большой, каким бы хотелось его видеть. На мой взгляд, идеологическая служба должна достойно оценить ту пользу, которую приносит газета, и посодействовать её развитию.

Хотелось бы пожелать новых творческих успехов “Арганаўтам мінулага” в 2012 году и укрепить еще большую связь с ежемесячником “Мёрская даўніна”.

Ф. Шымуковіч,
краязнаўца, г. Дзісна”

ЗАКЛЮЧЭННЕ

Пра вялікія гарады і краіны пішуць гісторыкі і краязнаўцы, а вось памяць пра маленькія гарады, раёны, вёсачкі часцей за ўсё знікае. Іх гісторыі сціраюцца з успамінаў, адыходзяць сведкі даўніх часоў, і людзі пачынаюць забывацца пра свае карані. Толькі дзякуючы памяці пра мінулае мы можам даведацца пра слаўтых продкаў, прыгожыя легенды і важныя падзеі, якія адбываліся на роднай зямлі. Чым большыя і змястоўныя веды аб родным краі, яго людзях, мінулым і сучасным атрымаюць падлеткі, тым больш эфектыўна будзе вырашацца адна з каардынальных задач сучаснай школы – выхаванне грамадзяніна, які шануе традыцыі свайго народа, ганарыцца яго матэрыяльнай і духоўнай культурай.

Выданне газеты “Мёрская даўніна” - складаная і крпатлівая справа, якая патрабуе шмат часу, вопыту, ведаў. Аднак справа гэтая вельмі значная, высакародная і неабходная. На сённяшні дзень “Мёрская даўніна” з’яўляецца практычна адзіным недзяржаўным друкаваным органам, які адлюстроўвае падзеі гістарычнага і культурнага жыцця Міёршчыны і сумежных раёнаў. Артыкулы газеты пераконваюць чытачоў у тым, што ім ёсць чым ганарыцца, наша малая радзіма багата на таленты і розумы, з родным краем звязаны значныя гістарычныя падзеі і факты. Выданне садзейнічае фарміраванню патрыятычных пачуццяў, станаўленню грамадзянскай пазіцыі тых, хто далучаецца да глыбін мінуўшчыны краю.

Удзел гурткоўцаў у выданні газеты садзейнічае іх усебаковаму развіццю. Выдавецкая дзейнасць патрабуе ад дзяцей каардынацыі розуму, актыўнасці, зацятасці і паслядоўнасці, што у канчатковым выніку выпрацоўвае ўвагу, уседлівасць, сур’ёзнае стаўленне да справы. Безумоўна, гэтыя якасці спатрэбяцца ім у любой сферы іх жыццядзейнасці. Пералічаныя якасці паступова інтэгрыруюцца ў адзінае цэлае, што ў выніку і ёсць мэта дзейнасці педагога – духоўны, гарманічны чалавек, які любіць сваю краіну, паважае і шануе культуру і традыцыі сваёй нацыі, захоўваючы і памнажаючы іх.

ЛІТАРАТУРА

1. Бетанаў С.Я. Рэгіянальны кампанент у выхаванні грамадзяніна і патрыёта/ С.Я. Бетанаў //Адукацыя і выхаванне. – 2012. - №11.
2. Ермалёнак В.А. “Арганаўты”з Міёраў”/ В.А.Ермалёнак.// Наш край. – 1996. - №8.
3. Маркевич С.С. Формирование патриотизма у учащихся в краеведческой деятельности/ С.С.Маркевич// Выхаванне і дадатковая адукацыя. – 2012. - №8.
4. Памяць. Гісторыка-дакументальная хроніка. Міёрскі раён.- Мн.: Беларуская навука,1998.
5. Півавар М.В. “Мёрская даўніна” новае перыядычнае выданне “Віцебшчыны”/ М.В.Півавар//Краязнаўчая газета. – 2012. - №6.
6. Газета “Міёрскія навіны”, 2011 – 2012 гг.